

Vammais- ja vanhusneuvostojen yhteinen tapaaminen

- Aika: Torstai 11.12.2025
Jouluinen puurolounas ja jälkiruokakahvit klo 11-12
Kokous klo 12 alkaen
- Paikka: Laukaan HyPe, kahvila, Jokiniementie 13, Laukaa
- Läsnä: Vammaisneuvosto: Mirja Mäki-Kulmala, Jan Hänninen, Jani Pekki, Maritta Oksanen, Tarja Al Hanan, Eeva-Liisa Kovanen (seurakunta), Anna-Mari Pylkäs (kunnanhallitus)
- Vanhusneuvosto: Aila Blomberg, Arvo Tammela, Eija Kuula, Eila Kallioinen, Helena Auvinen, Raija Pölkki, Tarja Leinonen, Riikka Eskelinen (seurakunta)
- Anu Kaasalainen, neuvostojen sihteeri, Laukaan kunta
Tuija Koivisto, vastuualuejohtaja, ikääntyneiden ja vammaisten palvelut, Keski-Suomen hyvinvointialue
- Poissa: Vammaisneuvosto: Heikki Kinnunen, Juha Rautiainen ja Midia Al Hanan

Asialista:

1. Vammaisneuvoston puheenjohtaja Mirja Mäki-Kulmala avasi kokouksen klo 11.55.
2. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Mirja Mäki-Kulmala.
3. Todettiin läsnäolijat.
4. Hyväksyttiin esityslista.
5. Ajankohtaiskuulumiset Keski-Suomen hyvinvointialueen ikääntyneiden ja vammaisten palveluista, vastuualuejohtaja Tuija Koivisto
 - Hyvinvointialueen tiukka taloustilanne, arviointimenettely. Keski-Suomen hyvinvointialueella hyvinvointialueista eniten kertyneitä alijäämiä. Palveluiden peittävyys ympärivuorokautisessa palveluasumisessa Keski-Suomessa (7,1%) korkeampi kuin maassa keskimäärin (6,4 %) 75-vuotta täyttäneistä. Laukaassa n. 7,9 %. Ei-lakisääteisiä palvelujakin ollut Keski-Suomessa enemmän kuin maassa keskimäärin. Kuluja leikattava ja alennettava.
 - Aluevaltuusto hyväksynyt kokouksessaan 1. palvelustrategiapäätöksen, 2. palveluverkkopäätöksen ja 3. talousarviopäätöksen. Laukaata koskevat päätökset: 1. Palveluasumisyksikkö Sylvistä luopuminen. 2. Laukaan kotihoidossa siirrytään kumppanuuspohjaiseen monituottajamalliin. Palvelutuottajahaku ensin ja sitten

Vammais- ja vanhusneuvostojen yhteinen tapaaminen

liikkeenluovutus klo 6-22 aikaisista palveluista. Hyvinvointialue vastaa itse yö- ja etähoivasta sekä turva-auttajapalveluista.

- Sylvissä järjestetään tammikuussa 2026 asukasilta/-info. Prosessin eteneminen: palvelutarpeiden läpikäyminen, toiveiden kuuleminen ja palvelupäätös uudesta asumispaikasta. Toiminta päättyy Sylvissä vasta, kun kaikille asiakkaille on löytynyt uusi paikka. Henkilöstön kanssa normaali prosessi: pyritään löytämään hyvinvointialueelta muita tehtäviä.
- Vammaispalveluihin ei merkittäviä muutoksia. Päivätoiminnan kuntouttava toimintakeskus siirtyy Laukaassa Kuhankoskelta Sararantaan. Osoite muuttuu, mutta palvelut jatkuvat ennallaan.
- Vammaispalveluissa otettu käyttöön Ensilinja: yksi yhteydenotto-numero klo 9-15 välillä.
- Myös ikääntyneiden palveluihin tulee vuoden 2026 alusta vain yksi seniorinumero, josta saa neuvontaa ja ohjausta, myös huoli-ilmoitukset voi soittaa tänne.
- Seniorin itsearviointilinkki hyvaks.fi-sivustolla. Vastauksia jo saatu hyvin. <https://www.hyvaks.fi/hyvinvointisi-tueksi/seniorille/seniorin-itsearviointi>

Kysymyksiä/vastauksia:

❖ Asumispalveluyksikkö Sylvi

- Mistä järjestyvät omaishoidon lyhytaikaiset asiakaspaikat?
 - o yksilöllinen arviointi asiakkaan ja hänen läheisensä kanssa
 - o lyhytaikaishoitoa on esim. Laukaan Kuuselassa, myös Konnevedellä

Pohdittiin, onko lähellä olevissa yksiköissä kuitenkin tilaa. Keskustelua myös Hankasalmen asumispalveluyksikkö Metsätähdestä, jossa on vapaina yhteisöllisen asumisen paikkoja, ei tulijoita. Siellä ympärivuorokautinen palveluasuminen lakkautettu jo palveluverkkoesityksen 1. vaiheessa, ympärivuorokautisessa asumisessa oli ollut huomattava peittävyys.

❖ Pihtiputaan vuodeosaston lakkauttaminen

- Laukaastakin viety asiakkaita Pihtiputaalle, mihin nyt? Kyllöön.

❖ Laukaan kotihoidon alueiden jakaminen? Tällä hetkellä Laukaassa on kaksi aluetta. Hankintamenettelyssä pyydetään vain yhtä Laukaan aluetta. Palveluntuottaja voi katsoa, miten ko. alueella tehdään tiimeissä työtä.

Vammais- ja vanhusneuvostojen yhteinen tapaaminen

❖ Kotihoidon kumppanuusmalli

- Miten etenee?
 - o Hyvinvointialue tekee palveluista laadunvalvontaa. Liikkeenluovutuksella hyvinvointialueen henkilöstö siirtyy vanhoina työntekijöinä palveluntuottajalle.
- Onko tähän tehty riskianalyysi?
 - o Kaikkiin päätöksiin hyväksyttyä liittyy aina vaikutusten arviointi. Kumppanuusmallista on hyviä kokemuksia kolmella alueella: Joutsa-Luhanka ja Jyväskylässä kahdella alueella.
- Miten on laskettu, että kumppanuusmalli on kannattavampi kuin nykyinen malli?
 - o Oman palvelutuotannon hinta on ollut korkeampi kuin yksityisillä palveluntuottajilla, koska hyvinvointialueen pakolliset hallintokulut nostavat kustannuksia. Sopimuskauden hinta määritellään, eikä se voi muuttua kesken sopimuskauden.

❖ Vammaispalvelun henkilökohtainen apu:

- Miten vaikuttaa/vaikuttaako vammaispalveluihin se, että Keski-Suomessa myös vammaispalveluissa on korkeampi peittävyys kuin maassa keskimäärin?
 - o Palvelutarpeen arvioinnissa tarkastellaan ensijaisen lain mukaiset palvelut, joita siis tarjottava ensi sijassa. Huomioitava yleislainsäädäntö ja ensisijaisuuslaki. Hyvinvointialueella on tarve kehittää vammaispalveluissa palvelutarpeen arviointia.
- Henkilökohtaisen avun järjestämisen eri mallit; mistä malleista tehdään eniten päätöksiä?
 - o Työnantajamallia käytetään, kun on asiakkaan suostumus. Jos on edunvalvoja, pitää tietää, pystyykö edunvalvoja hoitamaan tosiasiallisesti työnantajamallin velvoitteet.
 - o Asiakassuunnitelmien arviointia tehdään tarpeen mukaan, kun on muutoksia.
 - o Tarkastellaan, mikä vastaa parhaiten asiakkaan tarpeeseen, mikä taloudellisesti edullisin.

❖ Kotihoidon palveluiden piiriin pääsemisen kriteerit ovat tiukentuneet ja edelleen tiukentumassa?

- Ensi vuodelle on vahvistettu palvelujen myöntämisen perusteet ja ne ovat tiukentuneet.

Vammais- ja vanhusneuvostojen yhteinen tapaaminen

- ❖ Palveluiden peittävyys: Säännöllinen kotihoito koko maassa 13,1 %, Laukaassa 21,8% 75-v. täyttäneistä. Peittävyydessä tarkastellaan eri indikaattoreita, esim. sairastavuutta.
- ❖ Ateriapalvelut: Menukat?
 - Menukatin kanssa sopimus irtisanottu ja nyt selvitetään muita mahdollisuuksia.
 - Laukaassa ruokakuljetukset Sarahovista 3 pv/viikko – tämä ei ole hyvinvointialueen järjestämää.
- ❖ Ikääntyneiden ennalta ehkäisevän työn vaikutusten näkyminen? Olisi tärkeää saada näkyväksi.
- ❖ Yhteisöllinen asuminen? Sisältyy kotihoidon asiakassuunnitelman mukainen hoiva, mahdollista ostaa itse palveluja, sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa (mahdollista periä pientä maksua), asuntoon pitää kuulua vähintään minikeittiömahdollisuus. Sote-palvelumaksut eivät saa aiheuttaa toimeentulotuen tarvetta.
- ❖ Vammaispalvelulain mukainen päätöksenteko, kuka on vastaava päätöksentekijä? Viranhaltija on aina päätöksentekijä, vaikka päätöksenteon tukena olisi ollut muitakin tahoja.

Lisäksi neuvostoja puhututti hyvinvointialueen hallintokulujen osuus suhteessa palvelutuotantoon.

Tauko klo 13.32-13.36

6. Kuulumiset Keski-Suomen vanhus- ja vammaisneuvostoista

Vanhusneuvosto: Käsittelyssä ollut edellisen kauden hyvinvointikertomus ja vuosien 2026-2029 alueellinen hyvinvointisuunnitelma. Seniorin hyvinvointineuvolan tilannekatsaus; neuvola ei vielä toimi kaikissa kunnissa. Tk-osastoilla odottaa keskimäärin 9 hlöä/pv jatkohoitoon. Omaishoidon kriteerien tiukentamista vanhusneuvosto ei hyväksy. Omaishoitajien virkistysvapaat järjestetään vain hyvinvointialueen oman tuotannon tiloissa, ei enää palveluseteleillä. Hyvinvointialueen lautakunnat ovat nimenneet edustajansa vanhusneuvostoon. Vammaisohjelma todettu. Asiaksmaksumuutoksia; maksut nousseet. Talousarviossa kannettu huolta ei-lakisääteisten palvelujen turvaamisesta. Perhehoidon hoitajia ja paikkoja vähän. Palvelurakenne ja peittävyys; pitää olla tietoon perustuvaa harkintaa asiasta. Yhteisöllinen asuminen; ei ole kirjattu talousarvioon, mitä

Vammais- ja vanhusneuvostojen yhteinen tapaaminen

sen kehittäminen maksaisi, asumispaikoissa vajetta. Palvelustrategia käsitelty. Digitalisaatiossa huomioitavaa yhdenvertaisuus ja osallisuus, digineuvonta seniorikeskusten alle. Vanhusneuvosto tehnyt lausunnon palveluverkkoesityksen 2. vaiheeseen.

(Linkki vanhusneuvoston kokouspöytäkirjoihin: <https://hyvaks-d10julk.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetings&id=617>)

Vammaisneuvosto: Samoja isoja kokonaisuuksia ollut käsiteltävänä kuin vanhusneuvostossa, palveluverkko ja talousarvio sekä palvelustrategia. Jan on esittänyt iltapalaveria, johon voisi ennakoon tuoda lausunnot. Toivetaksi-asia on ollut neuvostossa viimeisimpänä asiana, johon tulee muutos - Jan tekee tästä lausuntopohjan omalle neuvostolle. (Linkki vammaisneuvoston kokouspöytäkirjoihin:

<https://hyvaks-d10julk.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetings&id=616>)

7. Laukaan kunnan vammais- ja vanhusneuvostojen toiminta vuonna 2025 ja vuoden 2026 suunnittelua

Vanhusneuvosto:

- Arvo Tammela Laukaan asumispalvelusäätiön hallituksessa, Raija Pölkki kunnan hyvinvointityöryhmässä, Aila Blomberg Voimaa vanhuuteen -työryhmässä. Aila varsinainen jäsen alueellisessa vanhusneuvostossa ja Raija varajäsen.
- Kokoonnuttu 9 kertaa (Himma 1 kerta, Sarahovi 7, Hype 1).
- Muita kokoontumisia: Alueellinen vanhusneuvostopäivä + valtakunnallinen samassa. Ikiliikkuja-viikolla tilaisuus nuokkarilla. Himmassa esitelty RAI-itsearviointia. Vie vanhus ulos -kampanja syksyllä; Sarahovin ja Männikön asukkaille 17 ulkoilukertaa. Ikäihmisten virkistyspäivässä Saviolla 180 osallistujaa, yhteistyössä kunta, hva ja srk ja eläkeläisyhdistykset. Senioreiden Hyvän mielen päivä; vanhusneuvosto järjesti kyydin.
- Osallistuttu SENORA-kyselyyn ja Vanhustyöliiton digitaitojen vetoomukseen. Tehty aloite eläkeläisten kuntosalimaksun maksuttomuuden palautuksesta ja aloite kirjastopalvelun TUPA-mallin käyttöönotosta. Annettu lausunto Laukaan torialueen yleissuunnitelmasta. Tehty vetoomus Sylvän säilyttämisen puolesta.
- Asiantuntijatapaamisia: Mirja Ahoniemi ja Tuija Koivisto.
- Saatu kunnanvaltuustoon läsnäolo- ja puheoikeus.

Vammais- ja vanhusneuvostojen yhteinen tapaaminen

Suunnitelmassa seuraavalle vuodelle ainakin kirjelmiä alueelliseen vanhusneuvostoon > kehittämisasioita.

Vammaispalvelu: Aktiivisia oltu alueelliseen vammaisneuvostoon, Jan vienyt asioita eteenpäin. Vammaisohjelma saatu tehtyä. Kauppojen esteettömyys: Tokmannille sähköovet, S-marketin invapaikkojen siirtyminen yms. Valkolan kylätalon esteettömyysasiat, myös pääkirjaston esteettömyys. Koulunmäki kuumenee tapahtumassa oltu esillä – vammaisneuvoston näkyvyys. Kunnanvaltuustoon läsnäolo- ja puheoikeus. Kannanotto tehty torialueen suunnitelmaan. Valtuuston kokouksen alussa muistuteltu esteettömyydestä ja viety simulaatiolasit kokeiltaviksi päättäjille. Tehty edunvalvontaa suhteessa hyvinvointialueen päätöksentekoon. Kunnan hankinta-asiantuntija Birgitta Lampela vierailut neuvostossa, samoin hallintopäällikkö Sari Linturi-Sahlman. Hirviareenan katselmus tehty ja annettu kehittämisedotukset eteenpäin tilapalvelulle.

8. Muut asiat

- Kunta saanut harkinnanvaraista valtionosuutta 755 000 euroa.
- Sataman kehittäminen ei etene tällä hetkellä. Visit Laukaan - infokoppi satamassa ei ole esteetön.
- Kuntalan Väistötiloista luopuminen, johtavilla viranhaltijoilla työn alla hajasijoituspaikkojen etsintä työntekijöille.
- Saralinnan kehittäminen työn alla.
- Leppäveden konttiparakki, tästä ei tilannetietoa.
- Kunnan viestinnässä neuvostojen toimintaa näkyvämmäksi.
- RAI-itsearviointi suunniteltu tulevaisuudelle myös vammaispalveluun. Soveltuvuus?

Otettiin neuvostoista yhteiskuva kunnan somekanaviin.

9. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.32